

U
Péekbal
Waye'

U boletín Péekbalo'ob tu petenil mayab tu Wi'inali' Abril 2024

*Ma' k cha'akex u sa'atal maaya t'aan
Ichi tuláakalo'on k mu'uk'a'ankúunsik.*

K múul xíimbal yéetel ka k múul meyaj yóosal k t'aan

Ichil u k'iinilo'ob 22 tak 24 ti' Marzo, úuch jump'éel múul meyaj yéetel tuláakal le sembradores yéetel Comités ti' seguimiento ti' le jejeláas áambitos u tia'al k beetik jump'éelili' bej u tia'al k t'aan. Ta k beetaj jump'éel múul meyaj yóosal k bin k ts'áak u beelil le Plan Estratégico, yóosal u seeguer k mu'uk'ankúunsik k t'aan. Ku bin k xíimbal jujump'iiti' ichil tuláakal le máaxo'ob u k'áato'ob táakpajal yóosal u bin k ch'aik k muuk', bey xan u beytal a láak'intiko'on ti' le múul xíimbala'. Wa ka k múul xíimbal yéetel k múul meyajje' yaan u yaantal k muuk' u tia'al k e'esike' maaya kaaje' kuxa'an, bey xan Maaya t'aan.

Táan k ts'áak u beeli' yéetel k muuk'

Táan k meyaj u tia'al k ts'áak u beelil u tia'al jump'éelili' náay yéetel tuláakal le tuukulo'ob jóok' ti'al le foroso'ob ta k beetaj ichil le wi'inalo'ob máaniko' ti' le jejeláas áambitoso'ob yaan ichil U P'éebal Wayne'.

Ka k ts'áak u nib óolalil ti' tuláakal le máaxo'ob táakpajo'ob ti' tuláakal le foroso'ob, tumen ichil ta k láakal k mu'uk'akúunsik u meyajil yóosal k t'aan.

Múul meyajtbile', je'el k béeykunsike'.

Yaan k'iine', k tukultike' kaajalo'obe' táan u wenelo'ob leti' beetik bey ma' tu beetiko'ob mix ba'al wa mix tu ts'aatáantiko'ob u t'aano'ob yéetel u yutsul kuxtalo'obe', ba'ale', ts'o'ok ka'ap'éeel ja'abe' jump'éeel múuch'kabil ku k'aaba'tik HipGive, ku ts'aik u páajtalil ti' kajnáalo'ob yéetel múch'abilo'ob u k'áatiko'ob áantaj ti' taak'in ti'al u mu'uk'ankúunsi-ko'ob ba'ax ku beetiko'ob wa ba'ax ku ts'íibol- tiko'ob, tuláakal le láak'inajo', x ma' bo'olil yéetel jach ku ts'aatáantiko'ob ka ti'alinta'ak le espacio yéetel kaansajil ku ts'aikobo'.

Leti' beetike', te k'iino'oba' ko'one'ex áantik ek éet kajnáalilo'oba', je'el bixe', wa yéetel kex 50 pesus, wa tak chéen yéetel k k'íitbesik ti'al ka k'uchuk ti' u ya'abil kajnáalo'ob.

Te kabala', kin p'atik u liinkil kun bisikech a k'ajóolt láalaj jump'éeel proyecto.

- [Tumben Sáasil](#)
- [Niños y niñas fortalecen sus conocimientos sobre ciencias ambientales en lengua maya](#)
- [Conectando Generaciones: Voces mayas animadas](#)
- [U Múukil Kaaj](#)
- [Guardianes de la lengua, guardianes del territorio](#)

¡Ko'onex nupik k muuk' ti'al k jóok'sik táanil le meyajto'oba'!

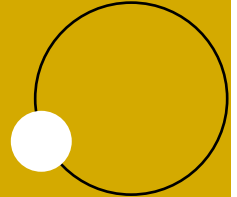

Náay yéetel meyaj ti'al ka béeyak k kuxtal ich Maayat'aan

Tuláakalo'on k p'isik le k'iino'ob jéejela'as bixil. Yan máax ku ts'iib u agenda, yan uláak'o'ob ku ts'áaiko'ob ti' le xook k'iino'; ba'ale' máax tu jaajil ku yu'ubik je'el u páajtal u k'exik le kuxtal bin úuchuk ti'. K'áanan u tukulpaja'al ba'ax yan tu paach k'iino'ob, k'áanan u tukulpaja'al ba'ax bin u yúuchul yéetel k t'aan tumen beyo' le ba'ax ka táalake' ma' tu ja'asik k óol. U sáasilta'al ba'ax bin úuchuke' ku béeytal tumen bejla'e' yan chíikulalo'ob ma' jach chí'ikani' ba'ale' wa k p'ilik k icho', ti' yano'ob, bey kóokayo'ob ichil e'ek'och'e'enile' táan u ye'esiko'ob ba'ax táan u k'éexel, máaxo'ob táan u je'iko'ob beel yéetel ba'ax núukulil táan u k'abéeltale'; tuláakal le chíikulalo'ob ti' yano'ob, tun pa'tiko'ob ka yanak máax u xokik je'ex tu beto'ob le úuchben wíiniko'ob' ku xokiko'ob eek' yéetel ku yu'ubiko'ob u t'aan k'áak' yéetel iik'. Yan wáa a láak'intiko'on ti'al k je'ik le beej yan u bisko'ob k kuxtal ichl Maayat'aan.

TI'AL K KUXTAL ICH MAAYAT'AAN

Iniciativa ti le wi'inala'

Casa CAMI.

Le múuch' meyaj je'ela' ku jo'olinta'al tumen maaya ko'olelo'ob, leti'ob tune' ku ka'ansi-ko'ob yéetel ku kanáantiko'ob u jets't'aanil ko'olelo'ob, táankelem palalo'ob, yéetel mejen paalalo'ob, tia'al u xu'ulsa'al tuláakal loobilo'ob yéetel talamilo'ob ku máasiko'ob tu petenil u lu'umil quintana roo, tuláakal le meyajo'oba' ku ts'aabal ojéeltbil ti jump'éeel radio yéetel ku beetal ich maaya t'aan. Wáa a k'aat a wil u maasile' waye'

Ki'imak óolalo'ob

K'iin k'aaba'o'ob

U péekbal waye' ku kíimak óoltik LIZBETH AHINOAN CARRILLO CAN tu noj kaajil Peto, le 18 ti' Abril ku k'iimbesik u k'iin u k'aaba' yéetel ti' MARÍA VICTORIA BUENFIL MAY tu chan kaajil Cepeda, le 21 ti' Abril ku k'iimbesik u k'iin u k'aaba', Kíimak óolal ti leti'ob.

**¡Waj a k'áat ka
kíimik wa ba'axe'
p'at chen beyo'!**

U boletín Péekbalo'ob

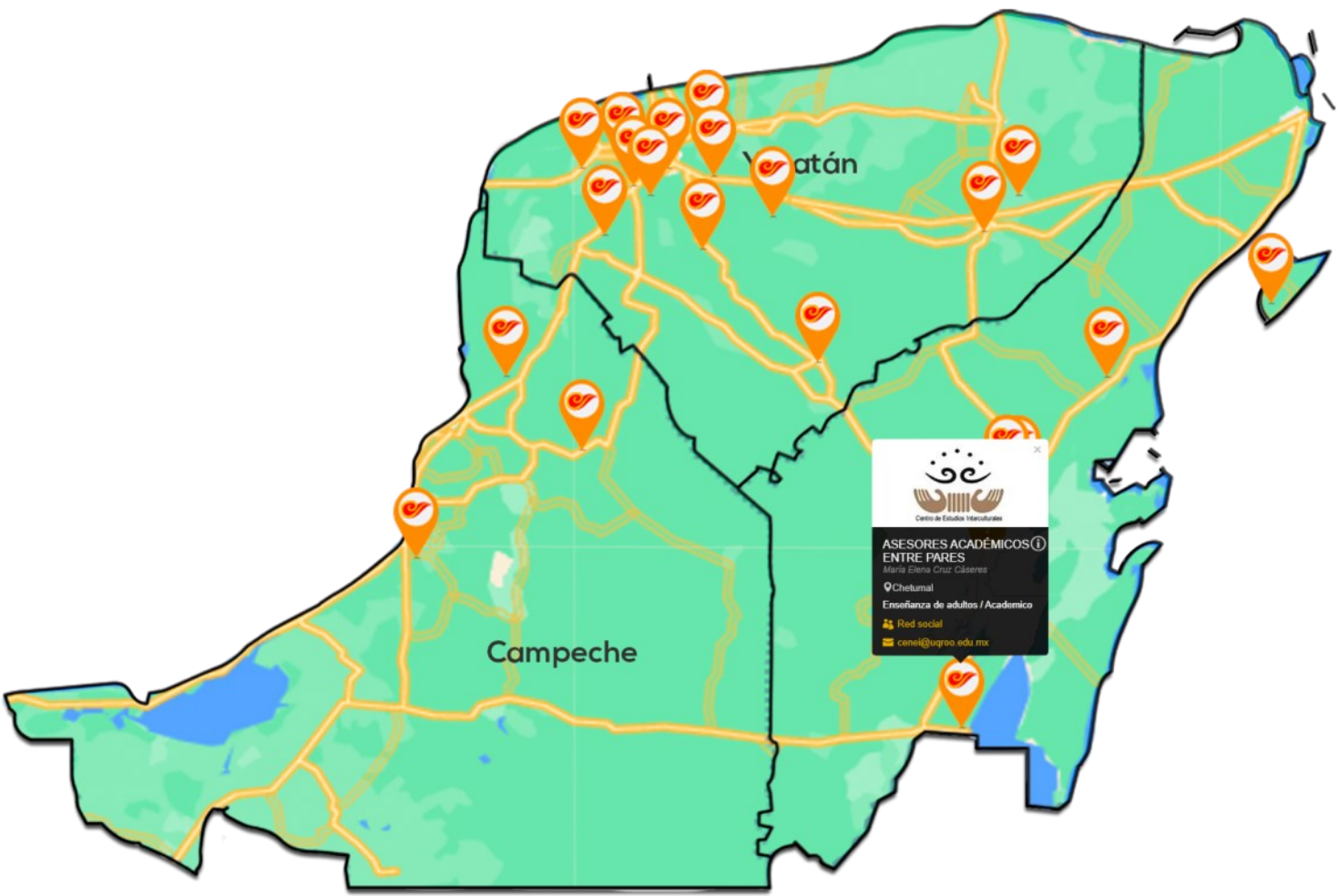
Wa a k'áat a k'áam u boletínes u péekbal waye' ichil lálalaj wi'inale', xeen tu pagina web wáa ts'áank'abt **waye'** ka u bisech tu'ux je'el u béeytal a suscribirtikabae', chen k'a'anán to'on jump'éel a correo yéetel a k'aaba'.

Mapa de Activismo Lingüístico.

Táan u líik'il jump'éeel mapa tu'ux ku chíikpajal tuláakal le meyajo'ob táan u taal u beeta'al yóosal maaya t'aan wáa ku táakbesiko'ob maaya ichil u meyajo'ob, bey xan le ku káajal u meyajta'al way Mayabe'.

Le kúuchila' ti yaan tu página web U Péekbal Waye' / mapa

Táakbesabáj

Le péekbala', ku kaxantik yéetel ku ts'aik u chíikuilil tia'al k k'ajóoltik k meyaj, k múul kaambal, lik'esik k óol yéetel k láak'intikbáaj.

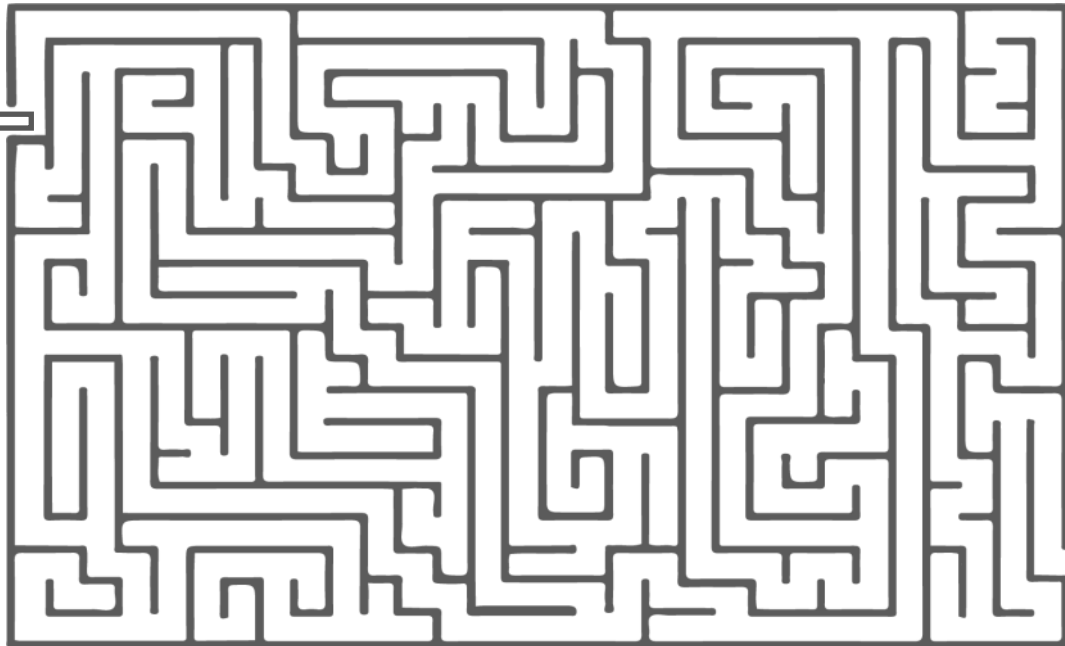
Kux teech, yaan wa ba'ax ka beetik yóo'lal maaya t'aan yéetel a k'áat wáa a táakbesabáaji'.

Escanerart le QR wáa ts'áank'abt **waye'** tia'al ka béeyak a ts'íibtikabaj.

Náaysaj óol

Kaxan t'aano'ob.	
KUXKINTAJ	K G B L W J I D J C G D N W E Z V M Z V
KUUKULPAACH	C F J Z B E E Y K U N T I K X H S K G D
BEEYKUNTIK	Á A N T A J O P V V X T X H X H K L V L
JOJOPAANKIL	W N J Q L U U C H K F H C O J O N M Q G
KALÁANTBIL	V K A S T E L A N C L A B M E É L C O M
KÚUTS	N Z S F P K Z E V L A L O Ó A K I K K D
LÉEMBAL	M J O V V K U U K U L P A A C H S U I P
LUUCH	E U S O I X P X M K R Z C T W A K X L T
MEEMEK	C F K H P K R V K V A E R G B L X L I E
NÁACH	J I N Á A C H P W I H M N A I W E X K I
ÓOLAL	M G H R X P Y Q H D N R J N P N C P I H
NÁAY	F B X K L U E E T X I T X G N W Q Y I B
NIKIL	S G U G T K W L I B T N A Á L A K M N Z
JOONAJ	F K T L L T Q W W U U B R J W W E W S L
NEETS	G Ú Ñ R Y S C R W J O O N A J E G T P Q
NOJOCH	J U H E E K O C D T N Á A Y M L E I S V
OKSABAJ	E T T W G Y B J W P E L D E I E L Y B T
KUKLIN	M S W I W G J V U G D Q K J N O H Y Z M
KASTELAN	R T A M J U Y Y D L I K N A A P O J O J
ÁANTAJ	J X S Ñ D J G L W X H S W N A Z L W Y A

Áantajnen tia'al ka béeyaj u séebtal u k'uchuj le chan miis yiknal u láak'o'obo'.

K'alk'alak t'aano'ob.

Xeen a xíixtej u xiixe le ixi'im te' xaako' xi'ipal,
Xi'ipal u xiixe le ixi'imo' te' xaako' xeen a xíixtej.

Na'ato'ob.

Wa na'at na'ateche' na'at le na'ata':
Mix taan u beetik tech loob, ba'ale' ku
beetik a wook'ol, ku na'akal te' ka'ano',
ba'ale' ma' ch'íich'i'

stnng

Ba'ax le Redo'

Le je'ela, jump'éeel
kúuchil tu'ux kun
múuch'ul, ku núupul
yeetel kun mu'uk'antal
meyajo'ob tu yóo'lal
maaya t'aan.

Ba'ax u biilal

Ti'al u k'í'itbesa'al
yéetel u ye'esa'al u
yich meyaj, tuukul,
k'áat chi'ob tu yóo'lal
maaya t'aan.

Bix kun Meyaj

Ti'al u k'í'itbesaj
lálalaj wi'inal u yich
le ba'axo'ob táan
u yúuchul jejeláas
tu'uxo'ob.

Ba'ax ku ts'aik.

Láak'inaj ti' lálalaj meyaj, chíikulo'ob ti'al ka
béeyak, ti'al u mu'uk'aantal, beey xan, nu'ukul
wa chíikulo'ob tu'al u yajsa'al u yóol kaaj, je'ex
videos, audios, materiales impresos, siibalo'ob,
kaansajilo'ob, tsikbalo'ob ti'al u mu'uk'antal
k óol tu yóo'lal k maayail.

Bix je'el in péeksik u yóol in kaajale'

Bey jump'éeelili'on ichil le REDo' yan k jo'olintik
jéejelas náaysajóolilo'ob ti Redes Sociales,
yéetel ichil jéejelas kaajilo'ob, tu'ux je'el u
páajtal a táakpajal yéetel a múuch' meyaje'.

